

Zasady udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach.

Dz.U.2013.532 z dnia 2013.05.07

Status: Akt obowiązujący

Wersja od: 1 września 2017r. do: 31 sierpnia 2019r.

Wejście w życie:

8 maja 2013 r.

Uwagi:

Zgodnie z art. 363 ustawy D.2017.60 rozporządzenie niniejsze zachowuje moc do czasu zakończenia kształcenia odpowiednio w dotychczasowym gimnazjum, trzyletnim liceum ogólnokształcącym, czteroletnim technikum, klasach dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowej szkole I stopnia, dotychczasowej szkole policealnej i szkole specjalnej przysposabiającej do pracy, a także w dotychczasowych szkołach artystycznych.

Uwagi:

Zgodnie z art. 363 ustawy D.2017.60 rozporządzenie niniejsze zachowuje moc do czasu zakończenia kształcenia odpowiednio w dotychczasowym gimnazjum, trzyletnim liceum ogólnokształcącym, czteroletnim technikum, klasach dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowej szkole I stopnia, dotychczasowej szkole policealnej i szkole specjalnej przysposabiającej do pracy, a także w dotychczasowych szkołach artystycznych.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia 30 kwietnia 2013 r.

w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach¹

(Dz. U. z 2013 r. poz. 532; zm.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1643.)

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.² Publiczne gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne i placówki udzielają uczniom uczęszczającym do tych szkół i placówek, ich rodzicom oraz nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej i organizują tę pomoc na zasadach określonych w rozporządzeniu.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

1) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie

oświaty;

2) placówce - należy przez to rozumieć placówkę, o której mowa w art. 2 pkt 3, 3a, 5 i 7 ustawy.

§ 3. ³

1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w szkole i placówce, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły i placówki oraz w środowisku społecznym.

2. Potrzeba objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole wynika w szczególności:

- 1) z niepełnosprawności;
- 2) z niedostosowania społecznego;
- 3) z zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- 4) z zaburzeń zachowania lub emocji;
- 5) ze szczególnych uzdolnień;
- 6) ze specyficznych trudności w uczeniu się;
- 7) z deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych;
- 8) z choroby przewlekłej;
- 9) z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
- 10) z niepowodzeń edukacyjnych;
- 11) z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi;
- 12) z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

3. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana w szkole i placówce rodzicom uczniów i nauczycielom polega na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności pomocy udzielanej uczniom.

§ 4. ⁴ Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole i placówce jest dobrowolne i nieodpłatne.

§ 5. ⁵

1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje dyrektor szkoły lub placówki.

2. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole i placówce udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w szkole i placówce zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psycholodzy, pedagodzy, logopedzi, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni, zwani dalej "specjalistami".

3. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:

- 1) rodzicami uczniów;

- 2) poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, zwanymi dalej "poradniami";
 - 3) placówkami doskonalenia nauczycieli;
 - 4) innymi szkołami i placówkami;
 - 5) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.
4. Dyrektor szkoły lub placówki uzgadnia z podmiotami wskazanymi w ust. 3 warunki współpracy, o której mowa w ust. 3.

§ 6. ⁶ Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole i placówce jest udzielana z inicjatywy:

- 1) ucznia;
- 2) rodziców ucznia;
- 3) ⁷ dyrektora szkoły lub placówki,
- 4) nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzących zajęcia z uczniem;
- 5) pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolnej;
- 6) poradni;
- 7) asystenta edukacji romskiej;
- 8) pomocy nauczyciela;
- 9) pracownika socjalnego;
- 10) asystenta rodziny;
- 11) kuratora sądowego;
- 12) ⁸ organizacji pozarządowej, innej instytucji lub podmiotu działających na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

§ 7.

1. ⁹ W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie:

- 1) klas terapeutycznych;
- 2) zajęć rozwijających uzdolnienia;
- 2a) ¹⁰ zajęć rozwijających umiejętności uczenia się;
- 3) zajęć dydaktyczno-wyrównawczych;
- 4) ¹¹ zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
- 5) ¹² zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej;
- 5a) ¹³ zindywidualizowanej ścieżki kształcenia;
- 6) warsztatów;
- 7) porad i konsultacji.

2. ¹⁴ W placówce pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów, a także w formie:

- 1) zajęć rozwijających uzdolnienia;
 - 2) zajęć rozwijających umiejętności uczenia się;
 - 3) zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
 - 4) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej;
 - 5) porad i konsultacji;
 - 6) warsztatów.
3. ¹⁵ W szkole dla dorosłych pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy ze słuchaczem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie:
- 1) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej;
 - 2) porad i konsultacji;
 - 3) warsztatów i szkoleń.
4. ¹⁶ W szkole i placówce pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana rodzicom uczniów i nauczycielom w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń.
5. ¹⁷ Dyrektor szkoły lub placówki organizuje wspomaganie szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej polegające na zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań mających na celu poprawę jakości udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

§ 8.

1. ¹⁸ Klasy terapeutyczne organizuje się dla uczniów wymagających dostosowania organizacji i procesu nauczania oraz długotrwałej pomocy specjalistycznej z uwagi na trudności w funkcjonowaniu w szkole lub oddziale wynikające z zaburzeń rozwojowych lub ze stanu zdrowia, posiadających opinię poradni, z której wynika potrzeba objęcia ucznia pomocą w tej formie.
2. ¹⁹ (uchylony).
3. Zajęcia w klasach terapeutycznych prowadzą nauczyciele właściwych zajęć edukacyjnych.
4. Nauczanie w klasach terapeutycznych jest prowadzone według realizowanych w danej szkole programów nauczania, z dostosowaniem metod i form ich realizacji do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.
5. Liczba uczniów w klasie terapeutycznej nie może przekraczać 15.
6. ²⁰ (uchylony).
7. ²¹ Do klas terapeutycznych, za zgodą organu prowadzącego szkołę, w ramach posiadanych środków, mogą uczęszczać uczniowie innej szkoły, z uwzględnieniem przepisów dotyczących dowożenia uczniów do szkoły w związku z art. 308 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949).

7a. ²² Nauka ucznia w klasie terapeutycznej trwa do czasu złagodzenia albo wyeliminowania trudności w funkcjonowaniu ucznia w szkole lub oddziale, stanowiących powód objęcia ucznia pomocą w tej formie.

8. ²³ (uchylony).

§ 9. ²⁴ Zajęcia rozwijające uzdolnienia organizuje się dla uczniów szczególnie uzdolnionych. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 8.

§ 9a. ²⁵ Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się organizuje się dla uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się.

§ 10. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 8.

§ 11. ²⁶ Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, w tym specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 5.

§ 12. ²⁷ Zajęcia logopedyczne organizuje się dla uczniów z deficytami kompetencji i zaburzeniami sprawności językowych. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 4.

§ 13. ²⁸ Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne organizuje się dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu społecznym. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 10, chyba że zwiększenie liczby uczestników jest uzasadnione potrzebami uczniów.

§ 13a. ²⁹ Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi mających problemy w funkcjonowaniu w szkole lub placówce oraz z aktywnym i pełnym uczestnictwem w życiu szkoły lub placówki. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 10.

§ 13b. ³⁰

1. Zindywidualizowana ścieżka kształcenia jest organizowana dla uczniów, którzy mogą uczęszczać do szkoły, ale ze względu na trudności w funkcjonowaniu wynikające w szczególności ze stanu zdrowia nie mogą realizować wszystkich zajęć edukacyjnych wspólnie z oddziałem szkolnym i wymagają dostosowania organizacji i procesu nauczania do ich specjalnych potrzeb edukacyjnych.

2. Zindywidualizowana ścieżka kształcenia obejmuje wszystkie zajęcia edukacyjne, które są realizowane:

- 1) wspólnie z oddziałem szkolnym oraz
- 2) indywidualnie z uczniem.

3. Objęcie ucznia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia wymaga opinii publicznej poradni, z której wynika potrzeba objęcia ucznia pomocą w tej formie.

4. Do wniosku o wydanie opinii, o której mowa w ust. 3, dołącza się dokumentację określającą:

- 1) trudności w funkcjonowaniu ucznia w szkole;
- 2) w przypadku ucznia obejmowanego zindywidualizowaną ścieżką kształcenia ze względu na stan zdrowia - także wpływ przebiegu choroby na funkcjonowanie ucznia w szkole oraz ograniczenia w zakresie możliwości udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych wspólnie z oddziałem szkolnym;
- 3) w przypadku ucznia uczęszczającego do szkoły - także opinię nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, o funkcjonowaniu ucznia w szkole.

5. Przed wydaniem opinii, o której mowa w ust. 3, publiczna poradnia we współpracy ze szkołą oraz rodzicami ucznia albo pełnoletnim uczniem przeprowadza analizę funkcjonowania ucznia uwzględniającą efekty udzielanej dotychczas przez szkołę pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

6. Opinia, o której mowa w ust. 3, zawiera dane i informacje, o których mowa w przepisach w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych, a ponadto wskazuje:

- 1) zakres, w jakim uczeń nie może brać udziału w zajęciach edukacyjnych wspólnie z oddziałem szkolnym;
- 2) okres objęcia ucznia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia, nie dłuższy jednak niż rok szkolny;
- 3) działania, jakie powinny być podjęte w celu usunięcia barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły.

7. Uczeń objęty zindywidualizowaną ścieżką kształcenia realizuje w danej szkole programy nauczania, z dostosowaniem metod i form ich realizacji do jego indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, w szczególności potrzeb wynikających ze stanu zdrowia.

8. Na wniosek rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia dyrektor szkoły ustala, z uwzględnieniem opinii, o której mowa w ust. 3, tygodniowy wymiar godzin zajęć edukacyjnych realizowanych indywidualnie z uczniem, uwzględniając konieczność realizacji przez ucznia podstawy programowej kształcenia ogólnego lub podstawy programowej kształcenia w zawodach.

9. Nauczyciele prowadzący zajęcia z uczniem objętym zindywidualizowaną ścieżką kształcenia podejmują działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania ucznia w szkole.

10. Zindywidualizowanej ścieżki kształcenia nie organizuje się dla:

- 1) uczniów objętych kształceniem specjalnym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 ustawy;
- 2) uczniów objętych indywidualnym nauczaniem zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 71b ust. 8 ustawy.

§ 14. ³¹

1. Godzina zajęć, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 2-5, ust. 2 pkt 1-4 i ust. 3 pkt 1, trwa 45 minut.

2. Dopuszcza się prowadzenie zajęć, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 2-5, ust. 2 pkt 1-4 i ust. 3 pkt 1, w czasie dłuższym lub krótszym niż 45 minut, z zachowaniem ustalonego dla ucznia łącznego tygodniowego czasu tych zajęć, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami ucznia.

§ 15. ³²

1. Zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz zajęcia specjalistyczne prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć.

2. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, prowadzi się przy wykorzystaniu aktywizujących metod pracy.

§ 16. ³³ (uchylony).

§ 17. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz z planowaniem kształcenia i kariery zawodowej organizuje się w celu wspomagania odpowiednio uczniów lub słuchaczy w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy. Zajęcia prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.

§ 18. Porady, konsultacje, warsztaty i szkolenia prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.

§ 19. ³⁴

1. Do zadań nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów w szkole i placówce należy w szczególności:

- 1) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów;
- 2) określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- 3) rozpoznawanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu szkoły i placówki;
- 4) podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi kompetencji oraz potencjału uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się i poprawy ich funkcjonowania;
- 5) współpraca z poradnią w procesie diagnostycznym i postdiagnostycznym, w szczególności w zakresie oceny funkcjonowania uczniów, barier i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu szkoły lub placówki oraz efektów działań podejmowanych w celu poprawy funkcjonowania ucznia oraz planowania dalszych działań.

2. Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści w szkole i placówce prowadzą w szczególności:

- 1) obserwację pedagogiczną w trakcie bieżącej pracy z uczniami mającą na celu rozpoznanie u uczniów:
 - a) trudności w uczeniu się, a także potencjału ucznia i jego zainteresowań,
 - b) szczególnych uzdolnień;
- 2) doradztwo edukacyjno-zawodowe.

3. W przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne wymaga objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, nauczyciel, wychowawca grupy wychowawczej lub specjalista niezwłocznie udzielają uczniowi tej pomocy w trakcie bieżącej pracy z uczniem i informują o tym:

1) w przypadku szkoły i placówki, w której funkcjonuje szkoła - wychowawcę klasy;

2) w przypadku placówki, w której nie funkcjonuje szkoła - dyrektora placówki.

4. Wychowawca klasy lub dyrektor placówki, o których mowa w ust. 3, informują innych nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w trakcie ich bieżącej pracy z uczniem, jeżeli stwierdzą taką potrzebę, oraz we współpracy z nauczycielami, wychowawcami grup wychowawczych lub specjalistami planują i koordynują pomoc psychologiczno-pedagogiczną w ramach zintegrowanych działań nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów oraz bieżącej pracy z uczniem.

5. W przypadku stwierdzenia przez wychowawcę klasy lub dyrektora placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, że konieczne jest objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formach, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1-5a, ust. 2 pkt 1-4 i ust. 3 pkt 1, dyrektor szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, ustala formy udzielania tej pomocy, okres ich udzielania oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane. Przy ustalaniu wymiaru poszczególnych form udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnia się wymiar godzin ustalony dla poszczególnych form udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, o którym mowa w ust. 6.

6. Wymiar godzin poszczególnych form udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1-5a, ust. 2 pkt 1-4 i ust. 3 pkt 1, ustala dyrektor szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, biorąc pod uwagę wszystkie godziny, które w danym roku szkolnym mogą być przeznaczone na realizację tych form.

7. Wychowawca klasy lub dyrektor placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, oraz nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych lub specjaliści, planując udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpracują z rodzicami ucznia albo pełnoletnim uczniem oraz, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami, o których mowa w § 6.

8. W przypadku uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści udzielający uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej wspierają nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych w dostosowaniu sposobów i metod pracy do możliwości psychofizycznych ucznia.

9. Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści udzielający pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowi w formach, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1-5a, ust. 2 pkt 1-4 i ust. 3 pkt 1, oceniają efektywność udzielonej pomocy i formułują wnioski dotyczące dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.

10. W przypadku gdy uczeń był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, odpowiednio wychowawca klasy lub dyrektor placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, planując udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uwzględnia wnioski dotyczące dalszych działań

mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.

11. W przypadku gdy z wniosków, o których mowa w ust. 9, wynika, że mimo udzielanej uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole lub placówce nie następuje poprawa funkcjonowania ucznia w szkole lub placówce, dyrektor szkoły lub placówki, za zgodą rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia, występuje do publicznej poradni z wnioskiem o przeprowadzenie diagnozy i wskazanie sposobu rozwiązania problemu ucznia.

12. Wniosek o przeprowadzenie diagnozy i wskazanie sposobu rozwiązania problemu ucznia, o którym mowa w ust. 11, zawiera informacje o:

- 1) rozpoznanych indywidualnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, możliwościach psychofizycznych ucznia oraz potencjale rozwojowym ucznia;
- 2) występujących trudnościach w funkcjonowaniu ucznia w szkole i placówce lub szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- 3) działaniach podjętych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów w celu poprawy funkcjonowania ucznia w szkole i placówce, formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi w szkole lub placówce, okresie ich udzielania oraz efektach podjętych działań i udzielanej pomocy;
- 4) wnioskach dotyczących dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia, o których mowa w ust. 9.

13. Dyrektor szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, może wyznaczyć inną niż wymieniona w ust. 4 osobę, której zadaniem będzie planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom w szkole lub placówce.

14. Przepisy ust. 3-13 stosuje się odpowiednio do uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinię poradni, z tym że przy planowaniu udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnia się także zalecenia zawarte w orzeczeniu lub opinii.

15. Przepisy ust. 3-10 i ust. 13 stosuje się odpowiednio do słuchaczy szkół dla dorosłych.

§ 20.

1. ³⁵ W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole lub placówce, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, w tym ustalenie dla ucznia form udzielania tej pomocy, a w przypadku form, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1-5 i ust. 2 pkt 1-4- także okres ich udzielania oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane, jest zadaniem zespołu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 ustawy. Podczas planowania i koordynowania udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnia się wymiar godzin ustalony dla poszczególnych form udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

2. ³⁶ (uchylony).

3. ³⁷ (uchylony).

§ 21.

1. Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści udzielający uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej prowadzą dokumentację zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 5 ustawy.

2. ³⁸ (uchylony).

§ 22.

1. O potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną informuje się rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia.

2. ³⁹ O ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, dyrektor szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, niezwłocznie informuje pisemnie, w sposób przyjęty w danej szkole lub placówce, rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia.

§ 23. ⁴⁰ Do zadań pedagoga i psychologa w szkole i placówce należy w szczególności:

1) ⁴¹ prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły i placówki;

2) ⁴² diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole lub placówce w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły i placówki;

3) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;

4) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;

5) minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;

6) inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych;

7) pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;

8) ⁴³ wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:

a) rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły lub placówki,

b) udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

§ 24. ⁴⁴ Do zadań logopedy w szkole i placówce należy w szczególności:

1) diagnozowanie logopedyczne, w tym prowadzenie badań przesiewowych w celu ustalenia stanu mowy oraz poziomu rozwoju językowego uczniów;

- 2) prowadzenie zajęć logopedycznych dla uczniów oraz porad i konsultacji dla rodziców i nauczycieli w zakresie stymulacji rozwoju mowy uczniów i eliminowania jej zaburzeń;
- 3) podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zaburzeń komunikacji językowej we współpracy z rodzicami uczniów;
- 4) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:
 - a) rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły i placówki,
 - b) udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

§ 25.

1. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:
 - 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
 - 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
 - 3)⁴⁵ prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej, z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
 - 4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
 - 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego;
 - 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- 2.⁴⁶ W przypadku braku doradcy zawodowego w szkole lub placówce dyrektor szkoły lub placówki wyznacza nauczyciela, wychowawcę grupy wychowawczej lub specjalistę realizującego zadania, o których mowa w ust. 1.

§ 26.⁴⁷ Do zadań terapeuty pedagogicznego należy w szczególności:

- 1) prowadzenie badań diagnostycznych uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się w celu rozpoznawania trudności oraz monitorowania efektów oddziaływań terapeutycznych;
- 2) rozpoznawanie przyczyn utrudniających uczniom aktywne i pełne uczestnictwo w życiu szkoły lub placówki;
- 3) prowadzenie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
- 4) podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niepowodzeniom edukacyjnym uczniów, we współpracy z rodzicami uczniów;
- 5) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:
 - a) rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron,

predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły lub placówki,

b) udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

§ 27. ⁴⁸ Wsparcie merytoryczne dla nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole i placówce, na wniosek dyrektora szkoły i placówki, zapewniają poradnie oraz placówki doskonalenia nauczycieli.

§ 27a. ⁴⁹ Przepisy rozporządzenia stosuje się także do klas gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej prowadzonych w szkołach innego typu oraz dotychczasowych szkół artystycznych, o których mowa w art. 363 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe.

§ 28. Uczniom, dla których opracowano plany działań wspierających na podstawie rozporządzenia wymienionego w § 30, pomoc psychologiczno-pedagogiczna może być udzielana na podstawie tych planów do końca okresu, na jaki zostały opracowane.

§ 29. Do końca roku szkolnego 2012/2013 oryginał karty indywidualnych potrzeb ucznia założonej dla ucznia przed dniem wejścia w życie rozporządzenia przekazuje się rodzicom ucznia lub pełnoletniemu uczniowi. W dokumentacji badań i czynności uzupełniających, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 5 ustawy, pozostaje kopia karty.

§ 30. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 1487).

§ 31. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej - oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 248, poz. 1480).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz.

654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941 i 979 oraz z 2013 r. poz. 87.

¹ Tytuł zmieniony przez § 1 pkt 1 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

² § 1 zmieniony przez § 1 pkt 2 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

³ § 3 zmieniony przez § 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁴ § 4 zmieniony przez § 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁵ § 5 zmieniony przez § 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁶ § 6 zdanie wstępne zmienione przez § 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁷ § 6 pkt 3 zmieniony przez § 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁸ § 6 pkt 12 dodany przez § 1 pkt 4 lit. c rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁹ § 7 ust. 1 zdanie wstępne zmienione przez § 1 pkt 5 lit. a tiret pierwsze rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

¹⁰ § 7 ust. 1 pkt 2a dodany przez § 1 pkt 5 lit. a tiret drugie rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

¹¹ § 7 ust. 1 pkt 4 zmieniony przez § 1 pkt 5 lit. a tiret trzecie rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

¹² § 7 ust. 1 pkt 5 zmieniony przez § 1 pkt 5 lit. a tiret czwarte rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

¹³ § 7 ust. 1 pkt 5a dodany przez § 1 pkt 5 lit. a tiret piąte rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

¹⁴ § 7 ust. 2 zmieniony przez § 1 pkt 5 lit. b rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

¹⁵ § 7 ust. 3 zdanie wstępne zmienione przez § 1 pkt 5 lit. c rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

¹⁶ § 7 ust. 4 zmieniony przez § 1 pkt 5 lit. d rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

¹⁷ § 7 ust. 5 dodany przez § 1 pkt 5 lit. e rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

¹⁸ § 8 ust. 1 zmieniony przez § 1 pkt 6 lit. a rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

¹⁹ § 8 ust. 2 uchylony przez § 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

- ²⁰ § 8 ust. 6 uchylony przez § 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ²¹ § 8 ust. 7 zmieniony przez § 1 pkt 6 lit. c rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ²² § 8 ust. 7a dodany przez § 1 pkt 6 lit. d rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ²³ § 8 ust. 8 uchylony przez § 1 pkt 6 lit. e rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ²⁴ § 9 zmieniony przez § 1 pkt 7 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ²⁵ § 9a dodany przez § 1 pkt 8 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ²⁶ § 11 zmieniony przez § 1 pkt 9 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ²⁷ § 12 zmieniony przez § 1 pkt 10 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ²⁸ § 13 zmieniony przez § 1 pkt 10 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ²⁹ § 13a dodany przez § 1 pkt 11 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ³⁰ § 13b dodany przez § 1 pkt 11 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ³¹ § 14 zmieniony przez § 1 pkt 12 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ³² § 15 zmieniony przez § 1 pkt 12 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ³³ § 16 uchylony przez § 1 pkt 13 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ³⁴ § 19 zmieniony przez § 1 pkt 14 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ³⁵ § 20 ust. 1 zmieniony przez § 1 pkt 15 lit. a rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ³⁶ § 20 ust. 2 uchylony przez § 1 pkt 15 lit. b rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ³⁷ § 20 ust. 3 uchylony przez § 1 pkt 15 lit. b rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ³⁸ § 21 ust. 2 uchylony przez § 1 pkt 16 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ³⁹ § 22 ust. 2 zmieniony przez § 1 pkt 17 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ⁴⁰ § 23 zdanie wstępne zmienione przez § 1 pkt 18 lit. a rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.
- ⁴¹ § 23 pkt 1 zmieniony przez § 1 pkt 18 lit. b rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r.

(Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁴² § 23 pkt 2 zmieniony przez § 1 pkt 18 lit. b rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁴³ § 23 pkt 8 zmieniony przez § 1 pkt 18 lit. c rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁴⁴ § 24 zmieniony przez § 1 pkt 19 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁴⁵ § 25 ust. 1 pkt 3 zmieniony przez § 1 pkt 20 lit. a rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁴⁶ § 25 ust. 2 zmieniony przez § 1 pkt 20 lit. b rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁴⁷ § 26 zmieniony przez § 1 pkt 21 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁴⁸ § 27 zmieniony przez § 1 pkt 21 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.

⁴⁹ § 27a dodany przez § 1 pkt 22 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.2017.1643) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 września 2017 r.